

PATFOX ÚTMUTATÓ

A SLAPP ELLENI IRÁNYELVHEZ

Co-funded by
the European Union

A kiadvánnyal kapcsolatos további információt az alábbi e-mail címen kérhet:

contact@antislapp.eu

Magyar fordítás: Uszkievicz Erik

FELELŐSSÉGI NYILATKOZAT

Ez a kiadvány a „Pioneering anti-SLAPP Training for Freedom of Expression (PATFox)” című projekt keretében készült. A PATFox projekt az Európai Unió pénzügyi támogatásával valósul meg a 101051559 számú támogatási megállapodás alapján.

A kifejtett nézetek és vélemények kizárólag a szerző(k) álláspontját fejezik ki és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unióét. Ezekért sem az Európai Unió, sem a támogatást nyújtó hatóság nem felelős.

A projektről részletes információk található az alábbi honlapon:
<https://www.antislapp.eu/>.

BEVEZETÉS	1
1. HÁTTÉR ÉS KONTEXTUS	2
2. CÉLKITŰZÉS	3
3. AZ IRÁNYELV HATÁLYA	4
4. ELJÁRÁSI BIZTOSÍTÉKOK	9
5. VÉDELEM A HARMADIK ORSZÁGBELI HATÁROZATOKKAL SZEMBEN	13

BEVEZETÉS

Ez a dokumentum a Pioneering antiSLAPP Training for Freedom of Expression Project (PATFox Project) elnevezésű projekt oktatási anyagának (Central Curriculum) részeként készült, amelynek célja olyan ügyvédek képzése, akik újságírókat, médiaszervezeteket, civil szervezeteket és aktivistákat képviselnek a jogszerű, kritikus hangok elhallgattatása érdekében jogi eljárásokat kezdeményező vállalatokkal és hivatalos szervekkel szemben.

A jelen kiadványból és a projekt weboldalán elérhető további képzési anyagokból álló kurrikulum a praktizáló ügyvédek és leendő jogászokat Európa-szerte kívánja segíteni, hogy jobban tudják képviselni ügyfeleiket a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekben (Strategic Lawsuits Against Public Participation – SLAPP). Ez a tananyag lehetővé teszi a gyakorló ügyvédek számára, hogy felismerjék a SLAPP-eljárásokat és tisztában legyenek számos olyan jogi stratégia lehetőségével, amelyek segíthetnek megelőzni és elhárítani azokat a fenyegetéseket, amelyek ügyfeleik megfélemlítését vagy erőforrásaik lekötését célozzák, holott azok teljesen jogszerű magatartást tanúsítanak.

A projekt tananyaga részben a jelenleg hatályos jogszabályokon, részben pedig a közéletben részt vevő személyeknek a nyilvánvalóan megalapozatlan vagy visszaélészerű bírósági eljárásokkal (közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel) szembeni védelméről szóló EU-irányelvjavaslatán alapul, amely jelenleg az EU jogalkotási folyamatának része. Ez az irányelv lehetővé teszi a jogalkalmazók számára, hogy hatálybalépését követően új jogi eszközöket alkalmazzanak, ezáltal pedig az eljárás alá vont ügyfeleik és a nyilvánosság teljes mértékben élvezhesse a véleménynyilvánítás szabadságának joga által, Európában biztosított teljes körű védelmet.

Ez a gyakorlati útmutató pedig elsősorban az Európai Parlament által 2024. február 27-én elfogadott, a közéletben részt vevő személyeknek a nyilvánvalóan megalapozatlan vagy visszaélészerű bírósági eljárásokkal (közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel) szembeni védelméről szóló EU-irányelv főbb rendelkezéseit foglalja össze.

1. HÁTTÉR ÉS KONTEXTUS

Az Európai Bizottság 2022. április 27-én egy **SLAPP elleni intézkedéscsomagot** terjesztett elő. Ennek részét képezte egy SLAPP elleni irányelvjavaslat is, amelynek célja a közéletben részt vevő személyeknek a nyilvánvalóan megalapozatlan vagy visszaélészerű, határokon átnyúló, polgári bírósági eljárásokkal szembeni védelme. A javaslatot a tagállamok számára készült ajánlás követte, amely javaslatokat fogalmazott meg az egyértelműen egy tagállamot érintő SLAPP-esetek kezelésével összefüggésben.

Az Európai Parlament Jogi Bizottsága (JURI Bizottság) 2023. június 27-én elfogadta a javaslatról szóló jelentését, majd azt a plenáris ülés elé terjesztette. Egy nappal a 2023. július 11-iki plenáris vitát követően a Parlament elfogadta az Európai Bizottság javaslatával kapcsolatos módosításait (első olvasatban) és visszaküldte az ügyet az illetékes bizottsághoz (JURI). A **Tanács** (Bel- és Igazságügyi Tanács, IB Tanács) 2023. június 9-én (a tagállamok álláspontját tükröző) általános megközelítést fogadott el.

A Parlament első olvasatban kialakított álláspontja és a Tanács általános megközelítése alapján az Európai Parlament és az EU Tanácsa 2023. november 29-én **ideiglenes politikai megállapodást ért el** az elfogadandó szövegről. Az eredeti javaslatához képest a főbb módosítások közé tartozott az irányelv alkalmazási körének kiszélesítése két új, átfogó fogalom meghatározás – a „határokon átnyúló következmények” és a „nyilvánosság részvétele” – révén, valamint a SLAPP-ügy sértettje által viselt jogi költségek megtérítésére vonatkozó szabály bevezetése, kivéve, ha bizonyítható, hogy ezek a költségek túlzott mértékűek.

Az Európai Parlament 2024. február 27-én megszavazta a **kompromisszumos szövegjavaslatot**, amelyet hamarosan közzétesznek az Európai Unió Hivatalos Lapjában (Official Journal). Az Európai Unió tagállamainak ezt követően két évük lesz arra, hogy az irányelvet átültessék a nemzeti jogrendszerükbe, tehát ennek 2026-ig kell megtörténnie. Az irányelv átültetése során a tagállamok szabadon kiterjeszthetik a nemzeti jog védelmének hatókörét, hogy az irányelvben előírtakon túl további védelmet nyújtsanak a SLAPP-eljárások áldozatainak. Az elfogadott szöveg angol nyelven [itt](#) érhető el.

2. CÉLKITŰZÉS

A SLAPP elleni irányelv az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 81. cikk (2) bekezdésének f) pontján alapul, amely a határokon átnyúló vonatkozású polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés szokványos jogalapja. Pontosabban, az EUMSZ 81. cikk (2) bekezdésének f) pontja mint jogalap a polgári eljárások zökkenőmentes lefolytatását gátló akadályok megszüntetéséről rendelkezik, szükség esetén a tagállamokban alkalmazandó polgári eljárásjogi szabályok összeegyeztethetőségének előmozdításával.

Az irányelv 1. cikke rögzíti a jogszabály célját: **védelmet** nyújtani a **természetes és jogi személyek** ellen a **közéleti részvételük miatt** indított, **határokon átnyúló vonatkozású polgári ügyekben**, a **nyilvánvalóan megalapozatlan** vagy **viSSzaéléSSzerű** bírósági eljárásokkal szemben.

Az irányelv célja tulajdonképpen a polgári eljárások jogszerű igénybevétele előtt álló akadályok felszámolása, egyúttal védelem biztosítása a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek célpontjai – természetes és jogi személyek –, jellemzően újságírók, kiadóvállalatok, médiaszervezetek, közérdekű bejelentők, emberijog-védők, de civil szervezetek, szakszervezetek, művészek, kutatók, a tudományos élet képviselői számára, akiket ekként próbálnak meg eltántorítani a közügyekben történő nyilvános részvételtől (6 preambulumbekzdés).

Bár általában „SLAPP-eljárások elleni irányelvként” vagy a meggyilkolt máltai újságíró, Daphne Caruana Galizia emléke iránti tiszteletből „Daphne-törvényként” szoktak hivatkozni az irányelvre, az egyébiránt nem használja „SLAPP” kifejezést.

3. AZ IRÁNYELV HATÁLYA

Az irányelv **csak** a következő esetekben alkalmazandó:

POLGÁRI VAGY KERESKEDELMI JELLEGŰ ÜGYEK
HATÁROKON ÁTNYÚLÓ VONATKOZÁSSAL (5. cikk)¹
<p>Az új változat a határokon átnyúló ügyek kibővített fogalom meghatározását vezeti be. Az irányelv 5. cikke szerint egy ügynek nincsenek határokon átnyúló vonatkozásai és ezért nem tartozik a jogszabály hatálya alá, ha az eljárásban részt vevő mindkét fél lakóhelye vagy székhelye ugyanabban a tagállamban található, mint ahol az eljáró bíróság, és az ügygel kapcsolatos minden más lényeges elem is csak ebben, az érintett tagállamban merült fel. Az irányelvben ilyen lényeges elemek nem kerültek meghatározásra, ezért e fogalom alkalmazási körének meghatározása a nemzeti bíróságokra és a tagállamokra hárul.</p> <p>Az új irányelvváltozat azt is tartalmazza, hogy a lakóhelyet vagy a székhelyet a nemzetközi magánjoggal összhangban kell meghatározni, különös tekintettel a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 1215/2012/EU rendeletének (Brüsszel Ia. rendelet) 5. cikkére, amely kulcsfontosságú a határokon átnyúló ügyek definiálása szempontjából. Az említett rendelet 62. cikke előírja: annak megállapítása során, hogy a fél rendelkezik-e lakóhellyel vagy székhellyel abban a tagállamban, amelynek bíróságát felhívták, a bíróság saját belső jogát kell alkalmaznia (<i>lex fori</i>); így a SLAPP-irányelv a Brüsszel Ia. rendelet felhívásával a tagállamok nemzeti jogára</p>

¹ A határokon átnyúló vonatkozású ügyek meghatározását felülvizsgálták.

hivatkozik, hogy meghatározza, mit is jelent pontosan a felperes vagy az alperes „lakóhelye” vagy „székhelye”.

A bíróság feladata tehát, hogy az egyedi esetek **sajátos körülményeit értékelve** meghatározza az adott helyzetre vonatkozó **lényeges elemeket**, a megfelelő mértékben figyelembe véve például az adott esetben a nyilvános részvétel konkrét megvalósulási formáját vagy a joggal való visszaélésre utaló, lehetséges konkrét sajátosságokat, különösen abban az esetben, ha több joghatóságban, több eljárást indítanak. A bíróságnak ezt a mérlegelést a nyilvános kommunikáció megnyilvánulási formájától függetlenül kell elvégeznie (30 preambulumbekkezdés).

A POLGÁRI ELJÁRÁSOK

A polgári vagy kereskedelmi eljárás fogalma magában foglalja az ideiglenes és biztosítási intézkedéseket, a viszontkereseteket vagy a más jogi eszközök alapján rendelkezésre álló egyéb jogorvoslatokat, valamint a büntetőeljárásban benyújtott polgári jogi követeléseket is, amennyiben ezeknek a követeléseknek az elbírálására a polgári jog szabályai az irányadók. Az irányelv ugyanakkor **nem alkalmazandó** az adó-, a vám- és a közigazgatási ügyekben, illetve az államnak a közhatalom gyakorlása során hozott intézkedéseiért és mulasztásaiért (*acta iure imperii*) viselt felelősségéből eredő követelésekre. Az *acta iure imperii* fogalmába beletartoznak az állam nevében eljáró tisztviselőkkel szembeni követelések, valamint a hatósági intézkedésekkel kapcsolatos felelősség, beleértve a hatóságilag kinevezett tisztségviselők felelősségét is. Az irányelv továbbá nem alkalmazandó a büntetőügyekben és a választottbírói eljárások során. Mindazonáltal egy eljárás még mindig eshet a polgári vagy kereskedelmi eljárás fogalma alá – összhangban az Európai Bíróság esetjogával –, amennyiben az állam vagy közjogi szerv aktusa, vagy mulasztása nem az államhatalom gyakorlása során történt.

A TERMÉSZETES ÉS JOGI SZEMÉLYEK KÖRÉVEL SZEMBENI ELJÁRÁSOK

Az irányelv preambulumban az **újságírókra, a kiadókra, a médiaszervezetekre, a visszaélések bejelentőire, az emberi jogi jogvédőkre, valamint a civil szervezetekre, a nem kormányzati szervezetekre, a szakszervezetekre, a művészekre, a kutatókra és az akadémiai élet képviselőire** hivatkozik (6 preambulumbekzdés). Ezen túlmenően az irányelv kiemeli azoknak a természetes vagy jogi személyeknek a védelmét, akik akár hivatásszerűen, akár személyes okok miatt **támogatnak, segítenek vagy árukat és szolgáltatásokat nyújtanak** egy másik személy számára olyan céllal, amely közvetlenül kapcsolódik a közérdekű ügyekben való nyilvános részvételhez. Így például: ügyvédek, családtagok, internetszolgáltatók, kiadók vagy nyomdák, akiket vagy amelyeket bírósági eljárás alá vontak vagy akiket bírósági eljárás fenyeget azért, mert támogatják, segítik vagy árukat vagy szolgáltatásokat nyújtanak a SLAPP-ügyek célpontjainak (18 preambulumbekzdés).

A KÖZÉRDEKŰ ÜGYEKBE VALÓ KÖZÉLETI RÉSZVÉTEL

Az irányelv 4. cikke szerint közéleti részvételnek tekintendő minden olyan **nyilatkozat** vagy **tevékenység**, amely a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságához való jog gyakorlásának, az egyesülés és a békés gyülekezés szabadságához való jog gyakorlásának, vagy a tudományos, az akadémiai, a művészeti élet szabadságához való jog gyakorlásának természetes vagy jogi személy útján való kifejezése vagy megnyilvánulása, **valamint az** ezekhez közvetlenül kapcsolódó **előkészítő, támogató vagy segítő tevékenység, amely közérdekű ügyet** érint. Tehát minden olyan ügyet, amely a nyilvánosságot olyan mértékben érinti, hogy a nyilvánosság jogos érdekből érdeklődhet iránta.

Az új változat kibővíti a közérdekű ügyek fogalmát, olyan kérdésekkel, mint:

- (a) az alapvető jogok, a közegészségügy, a biztonság, a környezet vagy az éghajlat;
- (b) a közszereplőnek minősülő természetes vagy jogi személy tevékenységei a köz- és magánszektorban egyaránt;
- (c) a törvényhozó, a végrehajtó vagy az igazságügyi szerv által tárgyalt ügyek vagy bármely más hivatalos eljárás;
- (d) a korrupció, csalás vagy bármely más bűncselekmény elkövetésével kapcsolatos vádak, illetve az ilyen ügyekkel kapcsolatos közigazgatási szabálysértési ügyek;
- (e) az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében foglalt értékek védelmét célzó tevékenységek, ideértve a demokratikus folyamatok indokolatlan beavatkozással szembeni védelmét, különösen a dezinformáció elleni küzdelem révén.

A VISSZAÉLÉSSZERŰ JELLEG

Az irányelv a következőképpen határozza meg a „közéleti részvételt akadályozó, visszaélészerű bírósági eljárás” fogalmát (4. cikk (3) bekezdés): olyan bírósági eljárások, amelyeket nem **valamely jog tényleges érvényesítése vagy gyakorlása** érdekében indítanak, hanem fő céljuk a nyilvánosság részvételének **megakadályozása, korlátozása vagy szankcionálása**, gyakran a felek közötti **hatalmi kiegyensúlyozatlanságot** kihasználva, és amelyek **megalapozatlan** követeléseket támasztanak. Az ilyen célra utalhat többek között:

- a kereseti követelés egészének vagy egy részének **aránytalan, túlzott** vagy **érszerűtlen jellege**, beleértve **a vitatott érték túlzott mértékét** is;
- az a tény, hogy a felperes vagy a vele kapcsolatban álló felek hasonló ügyekben **több eljárást** kezdeményeztek;
- a felperes vagy képviselői részéről akár az eljárást megelőzően vagy az eljárás során elkövetett **megfélemlítés, zaklatás** vagy **fenyegetés**, valamint a felperes hasonló vagy egyidejűleg folyó ügyekben tanúsított hasonló magatartása;
- **rosszhiszeműen alkalmazott pereskedési taktikák** alkalmazása, mint

például az eljárás késleltetése, az igazságszolgáltatási fórum csalárd vagy visszaélészerű kiválasztása, vagy az ügyeknek az eljárás későbbi szakaszában való rosszhiszemű megszüntetése.

A közéleti részvételt akadályozó, visszaélészerű bírósági eljárásban megfogalmazott követelések részben vagy egészben megalapozatlanok lehetnek. Ez ugyanakkor azt is jelenti, hogy a követelésnek nem feltétlenül kell teljesen megalapozatlannak lennie ahhoz, hogy az eljárás egésze visszaélészerűnek minősüljön. Például a személyiségi jogok csekély mértékű megsértése miatt indított olyan eljárás is visszaélészerű lehet, amely az alkalmazandó jog szerint csekély mértékű kártérítési igényt eredményezhet, ennek ellenére nyilvánvalóan túlzott összeget vagy eltúlzott mértékű jogorvoslatot követelnek. Ugyanakkor, ha a bírósági eljárásban a felperes megalapozott követeléseket támaszt, az ilyen eljárás ezen irányelv alkalmazásában nem tekinthető visszaélészerűnek (6 preambulumbekkezdés).

4. ELJÁRÁSI BIZTOSÍTÉKOK

Az irányelv számos **eljárási biztosítékot** is megállapít. A tagállamoknak ezek alapján kell lefektetniük vagy átalakítaniuk a már meglévő konkrét eljárási szabályokat, formákat, és módszereket az irányelv implementációjának részeként, amelyek a jövőre nézve meghatározzák, hogy az ügyben eljáró bíróság miként kezelje az eljárási biztosítékok iránti kérelmeket.

Az irányelv arról is rendelkezik, hogy amennyiben a SLAPP-eljárás alá vont az irányelv alapján jogorvoslati kérelmet terjeszt elő, az e kérelemről szóló határozatot **gyorsított eljárásban** kell meghozni, többek között a nemzeti jogban már létező, gyorsított eljárásra vonatkozó szabályok figyelembevételével (7. cikk). A szöveg továbbá rögzíti, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az irányelv 6. cikke szerint a közéleti részvételük miatt eljárás alá vont természetes vagy jogi személy **hozzáferjen a** rendelkezésre álló eljárási biztosítékokról és jogorvoslatokról, valamint a meglévő támogató intézkedésekről, például a jogi segítségnyújtásról, valamint a pénzügyi és pszichológiai támogatásról szóló **információkhoz**, amennyiben ilyenek rendelkezésre állnak (19. cikk).

BIZTOSÍTÉK AZ ELJÁRÁSI KÖLTSÉGEK ÉS ADOTT ESETBEN A KÁRTÉRÍTÉS FEDEZÉSÉRE (10. cikk)

Az irányelv 10. cikke szerint a természetes vagy jogi személyekkel szemben a közéleti részvételük miatt indított bírósági eljárásokban az eljáró bíróság – az igazságszolgáltatáshoz való jog sérelme nélkül – a **felperest biztosíték nyújtására kötelezheti az eljárás becsült költségeinek fedezésére**, amelyek magukban foglalhatják az alperes jogi képviselőjének költségeit, valamint a nemzeti jogszabályok előírásainak megfelelően a kártérítés összegét.

Az ideiglenes biztosíték nyújtása **óvintézkedésként** szolgál az eljárás visszaélészerű jellegét megállapító jogerős határozat végrehajtásának garantálására, valamint a költségek és – amennyiben a nemzeti jogszabályok előírják – az alperesnek okozott esetleges kár fedezetére, különösen abban az esetben, ha fennáll a nem helyrehozható kár veszélye.

Ennek az intézkedésnek attól függetlenül kell rendelkezésre állnia, hogy a SLAPP-eljárás nyilvánvalóan megalapozatlan-e. Az eljáró bíróságnak – ha azt megalapozottnak találja – felhatalmazással kell bírnia arra, hogy a felperest biztosíték nyújtására kötelezze, ha egyes elemek utalnak a kereset visszaélészerű jellegére, vagy ha fennáll a veszélye annak, hogy az alperes nem jut hozzá a költségtérítéshez, akár a felek gazdasági helyzetére, akár a nemzeti jogban meghatározott egyéb kritériumokra való tekintettel.

A NYILVÁNVALÓAN MEGALAPOZATLAN BÍRÓSÁGI ELJÁRÁSOK KORAI SZAKASZBAN TÖRTÉNŐ MEGSZÜNTETÉSE (11-13. cikk)

A 11. cikk szerint a tagállamok új szabályok elfogadásával vagy a nemzeti jog meglévő szabályainak alkalmazásával biztosítják, hogy a bíróságok megfelelő eljárást követően a nemzeti joggal összhangban elutasíthassák a nyilvánvalóan megalapozatlan bírósági eljárásokat, azokat a korai szakaszban megszüntessék. Az irányelv ugyanakkor **nem** határozza meg a nyilvánvalóan megalapozatlan kereset fogalmát.

Amennyiben az alperes a kereset nyilvánvalóan megalapozatlan jellege miatt annak elutasítását kérte, a bíróságnak gyorsított eljárásban kell elbírálnia a kérelmet. A szöveg új változata egyértelművé teszi, hogy a kereset megalapozottságának **bizonyítása (a bizonyítási teher) a keresetet benyújtó** felperest terheli (12. cikk). A korai szakaszban történő megszüntetés iránti kérelmet elbíráló határozatnak érdemi döntésnek kell lennie, és az eljárás lehető legkorábbi szakaszában kell meghozni, de ezt az elutasító határozatot az eljárás későbbi szakaszaiban is bármikor meg lehet hozni attól függően, hogy az annak

alapjául szolgáló információk mikor jutottak a bíróság tudomására. A határozat elleni **jogorvoslati lehetőséget** biztosítani kell (13. cikk).

A VISSZAÉLÉSSZERŰ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁSOK ELLENI JOGORVOSLATOK – A KÖLTSÉGEK MEGÍTÉLÉSE (14. cikk)

A szöveg új változata előírja a SLAPP-eljárások áldozatai által viselt költségek megtérítésére vonatkozó új, kompromisszumos szabályt, amely előírja, hogy amennyiben a bíróság az eljárást visszaélésszerűnek találja, az eljárás alá vont költségeit meg kell téríteni. A költség fogalma magában foglalja a nemzeti jog szerint megítélhető valamennyi eljárási költségtypust, beleértve az alperes jogi képviselőjének teljes költségét, kivéve, ha ezek a költségek túlzott mértékűek.

A VISSZAÉLÉSSZERŰ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁSOK ELLENI JOGORVOSLATOK – SZANKCIÓK (15. cikk)²

A tagállamok biztosítják, hogy a **visszaélésszerű ügyekben** a bíróságok hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat vagy más hatékony és megfelelő intézkedéseket alkalmazhassanak az eljárást indító féllel szemben, beleértve a **kártérítés-fizetési kötelezettséget** vagy a bírósági határozat nyilvános közzétételét, a nemzeti jogszabályok előírásaival összhangban.

Amennyiben a bíróság megállapította az eljárás visszaélésszerű jellegét, az emiatt kiszabott szankciókat vagy más, hasonlóan hatékony megfelelő intézkedéseket eseti alapon kell meghatározni, azoknak arányosnak kell lenniük a megállapított visszaélés jellegével és a visszaélésre utaló elemekkel és figyelembe kell venniük az eljárásnak a

² Az irányelvjavaslat korábbi változata tartalmazott egy, a kártérítésre vonatkozó rendelkezést, amelyet a 2023 novemberében elért politikai megállapodás eredményeként teljes egészében töröltek. A korábbi szövegverzió 15. cikke akként rendelkezett, hogy a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely a közéleti részvételt akadályozó, visszaélésszerű bírósági eljárás következtében kárt szenvedett, teljes körű kártérítést igényelhessen és kaphasson.

közéleti részvételre gyakorolt esetleges káros vagy visszatartó hatását, illetve a hatalmi kiegyensúlyozatlanságot kihasználó felperes gazdasági helyzetét.

A KERESETI KÉRELEM MÓDOSÍTÁSÁRA VONATKOZÓ KORLÁTOZÁSOK (8. cikk)

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a természetes vagy jogi személyek ellen a közéleti részvételük miatt indított bírósági eljárásokban a felperes kereseti kérelmének vagy beadványainak későbbi módosítása – beleértve az eljárás megszüntetését is – ne befolyásolja azt a lehetőséget, hogy az alperes jogorvoslati kérelemmel élhessen.

HARMADIK FÉL BEAVATKOZÁSI JOGA (9. cikk)

A védelem hatékonyabb szintjének biztosítása érdekében egyesületek, nem kormányzati szervezetek, szakszervezetek és egyéb szervezetek, amelyeknek a nemzeti jogban meghatározott feltételek alapján jogos érdekük fűződik a közéleti részvételt vállaló személyek jogainak védelméhez vagy előmozdításához, a közéleti részvételt akadályozó bírósági eljárásokban – az alperes jóváhagyásával – támogathatják az alperest, hozzájárulva ahhoz, hogy a bíróság megítélhesse az eljárás **visszaélésszerű** jellegét vagy a követelés **nyilvánvaló megalapozatlanságát**.

Minderre tekintettel a tagállamok lehetővé teszik, hogy harmadik felek a nemzeti jogszabályokkal összhangban az alperes támogatása vagy tájékoztatás céljából – és jóváhagyásával – részt vegyenek az eljárásban.

5. VÉDELEM A HARMADIK ORSZÁGBELI HATÁROZATOKKAL SZEMBEN

Az irányelv az alábbiak szerint védelmet biztosít a harmadik országokban elbírált SLAPP-ügyekkel szemben:

A HARMADIK ORSZÁGBELI HATÁROZATOK ELISMERÉSÉNEK ÉS VÉGREHAJTÁSÁNAK MEGTAGADÁSÁRA VONATKOZÓ OKOK (16. cikk)

Az irányelv előírja, hogy egy harmadik ország bírósági határozatának elismerését és végrehajtását a valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy ellen a közéleti részvétele miatt indított eljárásban meg kell tagadni, ha az eljárás nyilvánvalóan megalapozatlannak vagy visszaélésszerűnek minősül azon tagállam joga szerint, amelyben az elismerést vagy végrehajtást kérik.

A tagállamok dönthetnek arról, hogy megtagadják-e egy harmadik ország határozatának elismerését és végrehajtását, ha az nyilvánvalóan ellentétes a **közrenddel** (*ordre public*)³ vagy külön meghatározott megtagadási ok alapján (43 preambulumbekzdés).

³ A korábbi változat akként rendelkezett, hogy a tagállamok biztosítják, hogy a valamely tagállamban lakóhellyel vagy székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy közéleti részvétele miatt indított bírósági eljárásban hozott harmadik országbeli ítéletek elismerését és végrehajtását mint a közrenddel (*ordre public*) nyilvánvalóan ellentétet megtagadják, amennyiben az említett eljárás nyilvánvalóan megalapozatlannak vagy visszaélésszerűnek minősült volna, ha annak a tagállamnak a bírósági előtt indították volna, amelyben az elismerésre vagy a végrehajtásra sor kerülne, és e bíróságok saját jogukat alkalmazták volna.

JOGHATÓSÁG A HARMADIK ORSZÁGBELI ELJÁRÁSOKKAL KAPCSOLATOS KERESETEKRE (17. cikk)

Ez az irányelv új, **különleges joghatósági alapot** hoz létre annak biztosítása érdekében, hogy az Európai Unióban lakóhellyel rendelkező SLAPP-eljárások célpontjai hatékony jogorvoslattal rendelkezzenek az EU-ban a harmadik országok bíróságai előtt, a közéleti részvételük miatt indított visszaélészerű bírósági eljárásokkal szemben, amelyeket az EU-n kívüli lakóhellyel rendelkező felperes indított.

A tagállamok biztosítják, hogy a közéleti részvétele miatt indított visszaélészerű bírósági eljárások célpontjává vált személy a lakóhelye szerinti bíróságok előtt kérhesse a harmadik ország bírósága előtt indított eljárással kapcsolatban felmerült kárának és az eljárással kapcsolatban felmerült egyéb költségeinek megtérítését. Ezt a rendelkezést a határozat meghozatalától vagy annak jogerőre emelkedésétől függetlenül kell alkalmazni (44 preambulumbekkezdés).

Az irányelv új szövege egy új bekezdést tartalmaz, amely előírja, hogy a tagállamok korlátozhatják a joghatóság gyakorlását, amíg az eljárás a harmadik országban folyamatban van (17. cikk (2) bekezdés).